

DZIENNIK WILENSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

WARUNKI PRENUMERATY w Redakcji: Rocznie—12 mk., półrocznie—6 mk., kwartalnie—3 mk., miesięcznie—1 mk. Z przesyłką: Rocznie—14 m. 40 fen., półrocznie—7 m. 20 fen., kwartalnie—3 m. 60 fen., miesięcznie—1 m. 20 fen. Zmiana adresu—20 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz drobnego druku—25 fen., nekrologi—40 fen. Ogłoszenia drobne za wyraz—5 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do godz. 4 po poł. Po godz. 4-ej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, Królewska (Botaniczna) 78 7.

Numer pojedynczo 5 kop. = 10 fen.

Gazeta wychodzi codziennie—z wyjątkiem dni poświęconych.

TELEGRAMY.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Kwatera główna 6 lipca.

FRONT ZACHODNI.

Wobec mgły i deszczu w ciągu dnia panowała tylko zwykła pozycyjna działalność bojowa.

Wieczorem przy lepszych warunkach obserwacyjnych ogień znacznie ożywił się. W nocy odbyły się liczne starcia wywiadowcze.

Tuż na północ od Aisne, lotne oddziały pewnego pułku wirtemburskiego po zaciętej walce na bliską metę dostarczyły większej liczby jeńców z okopów nieprzyjacielskich.

FRONT WSCHODNI.

Front wojsk generała feldmarszałka księcia Leopolda Bawarskiego.

Pomiędzy Zborowem a Brzeżanami walka artylerji dosięgła wczoraj dużego napięcia, w nocy zmniejszyła się, dzisiaj zaś od świtania znów wzmożła się.

Również około Zwyżyna, Brodów i Smorgoń działalność ognio-wa była chwilami bardzo ożywiona.

Front wojsk generała-pułkownika Arcyksięcia Józefa.

Zauważone przygotowywanie się piechoty rumuńskiej do ataku przeciwko kilku zajmowanym przez nas wyniosłościom na południe od doliny Casino zostało rozproszone przez niszczący ogień.

Grupa wojsk generała - feldmarszałka v. Mackensena

Nad dolnym biegiem Dunaju nieprzyjaciel był bardziej niespokojny niż w ostatnich czasach.

FRONT MACEDOŃSKI.

Nie było żadnych większych operacji bojowych.

Pierwszy generał kwatermistrz Ludendorff.

BERLIN (6 lipca wieczorem Urzędownie).

Z Zachodu nie komunikują nic nowego.

W Galicji wschodniej dzisiaj ponownie wszczęła się bitwa.

Masowe ataki Rosjan pomiędzy Zborowem i Koniuchami i około Brzeżan złamały się przy najcięższych stratach dla wroga.

BERLIN (4 lipca. Urzędownie) — Nowe rezultaty wojny podwodnej na oceanie Atlantyckim i w Biskaj: 5 parowców i 4 żaglowce. Między zniszczonymi statkami znajdowały się m. i. angielskie parowce: «Tewiotdaje», 3847 tonn, w drodze do Anglii i «Rahanda II», 7196 t., naładowany amunicją, który wylecał w powietrze prawie w mgieniu oka, wielki uzbrojony parowiec, prawdopodobnie z ładunkiem rudy w drodze do Anglii i angielska szkuna dwumasztowa «Carrie Harvey».

Szef sztabu admiralicji Marynarki.

KOM. URZĘD. AUSTR.-WĘGIERSKI.

Wiedeń, 6 lipca.

FRONT WSCHODNI.

Na południe od doliny Casinu zostały rozproszone przez nasz ogień działowy gotujące się do ataku wojska rumuńskie.

Na galicyjskim odcinku bojowym wczoraj po południu i dzisiaj rano znów wzmożł się ogień artylerji nieprzyjacielskiej.

Na zachód od Zborowa został odparty dzisiaj atak.

FRONT WŁOSKI i POŁUDNIOWO-WSCHODNI.

Nie było żadnych szczególnych wypadków.

Naczelnik Sztabu generalnego.

BERLIN (6 b. m. Tel. pryw.) — «Berl. Tag.» donosi, że wielka **ogólna dyskusja polityczna w Reichstagu** w myśl dotychczasowych układów **rozpocznie się w sobotę**, i w sferach Reichstagu wciąż jeszcze przypuszczają, że kanclerz Rzeszy sam ją zagai dłuższymi wywodami.

Co do kwestji zmiany prawa wyborczego do Reichstagu (zwiększenia okręgów wyborczych) oczekiwaniem jest dzisiaj w piątek oświadczenie sekretarza stanu, dr. Helffericha, albo w komisji konstytucyjnej albo też wobec plenum.

BERLIN (5 lipca. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi ze Sztokholmu, że dzisiaj rozpoczęły się narady pomiędzy dr. Adlerem, Müllerem a Weltnerem z jednej strony, a Rozanowym, Smirnowym i Goldenbergiem z drugiej. Zdają się one przybierać zadawalający dla delegatów niemieckich i austriackich przebieg.

PARYŻ (5 bm. W. T. B.) Według «Temps», wyrusza dzisiaj na front bataljon amerykański.

WARSZAWA (5 bm. W. T. B.) — **Na ostatnim posiedzeniu plenarnem Rady Stanu pod przewodnictwem wice-marszałka koronnego zostały powzięte decyzje, pełne wagi dla postępu w tworzeniu się państwa polskiego.**

Został przyjęty opracowany przez specjalną komisję projekt w sprawie organizacji najwyższych polskich władz państwowych.

Przyjęto do wiadomości oświadczenie komisarzy władz okupacyjnych co do przekazania poszczególnych gałęzi zarządu państwowego władzom polskim.

W końcu zostały załatwione kwestje, które przeszkadzały dotąd tworzeniu armji polskiej.

PETERSBURG (3 bm. W. T. B.) Wydana **z racji ofensywy rosyjskiej odezwa** wszechrosyjskiego kongresu Rad robotników i żołnierzy oraz komitetu wykonawczego przedstawicieli włościańskich przypomina, że rewolucja rosyjska oddawna nawołuje ludy we wszystkich krajach do walki o pokój ogólny i oświadcza: «Dopóki ludy Europy nie odpowiadają na to nawoływanie, wojna nie z naszej winy toczy się dalej.

Siła ofensywy rosyjskiej nada wagi głosowi rewolucyjnej Rosji przy jej odwoływaniu się do krajów nieprzyjacielskich, neutralnych oraz sprzymierzeńczych i zbliży koniec wojny». Na zakończenie odezwa nawołuje cały kraj do zjednoczenia wszystkich swych wysiłków w celu poparcia armji.

BERLIN (4 bm. W. T. B.) — Co do ofensywy rosyjskiej pisze «Ekstrabladet» pod datą 3 b. m., że nie należy jej badać przypisywać szczególnej wagi wojskowej. Punkt nacisku znajduje się w dziedzinie politycznej.

Ofensywa była konieczna ze względu na sprzymierzeńców, których żądania były niebezpiecznie ostre.

BERLIN (5 b. m. Tel. pryw.) — «Tägl. Rund.» donosi z Haagi, że, według radiotelegramu rosyjskiego, na morzu Czarnem natrafił na minę i zatonał rosyjski torpedowiec dawnego typu.

BERLIN (6 bm. Tel. prywatny.) — Według «Voss. Ztg.», **na Ukrainie odbywają się masowe przejścia prawosławnych na katolicyzm.**

Duchowny Teodorow został wyświęcony przez uwolnionego arcybiskupa lwowskiego, Szeptyckiego, na biskupa ukraińskiego.

BERLIN (6 b. m. Tel. pryw.) — «Voss. Zeit.» donosi z Amsterdamu, że, jak komunikują z Londynu, na nowej konferencji koalicyjnej co do celów wojny, która, jak ostatnio mówią, ma odbyć się nie w Paryżu, lecz w Londynie, będzie reprezentowana i Ameryka.

Rosja wyszła na tę konferencję prawdopodobnie Kierenskiego i Tereszczenkę.

BERN (5 b. m. W. T. B.) — Jak donosi «Secolo», Venizelos dąży do uregulowania z Włochami spornych co do posiadania kwestji przez specjalne delegacje obu krajów. Pomimo stanowiska prasy, myśl ta zyskuje na popularności i wśród opinji publicznej.

ATENY (5 bm. Reuter). — Przybył tutaj Sarraill.

ATENY (5 bm. Havas) — Generał Sarraill odjechał wczoraj późnym wieczorem.

BERN (4 bm. W. T. B.) — Pisma ljońskie donoszą z Aten, że część biur nowego rządu ma być ulokowana w pałacu królewskim. Park królewski ma być przekształcony w ogród publiczny.

Generał Papulos, który jest oddany do dyspozycji, został zastąpiony przez generała Kutojanisa.

BERLIN (5 bm. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Lugano pod datą 4 bm., że ateński korespondent «Secolo» szerzy pogłoskę, iż ma nastąpić małżeństwo młodego króla greckiego Aleksandra z pewną księżniczką angielską.

LONDYN (2 bm. W. T. B.) — Admiralicja donosi, że na morzu Północnym natrafił na minę i zatonał angielski kontrtorpedowiec starego typu. 18 osób załogi zostało uratowanych.

LONDYN (4 b. m. W. T. B.) — Reuter donosi, że przy omawianiu prawa co do reformy wyborczej Izba gmin odrzuciła 201 głosami przeciwko 169 propozycję wprowadzenia systemu podziału proporcjonalnego.

BERN (4 bm. W. T. B.) — «Temps» donosi z Madrytu, że układy rządu hiszpańskiego z angielskim co do dowozu 150,000 t. miesięcznie węgla angielskiego i wywozu minerałów hiszpańskich do Anglii zostały zakończone i podpisane przez angielski urząd do spraw zewnętrznych.

PARYŻ (d. 5 lipca. Havas) — Poseł Monzie został mianowany na podstawie dekretu podsekretarzem stanu do spraw transportu morskiego i marynarki handlowej.

HAAGA (4 bm. W. T. B.) — Biuro korespondencyjne donosi, że w drugiej Izbie zostały dzisiaj złożone interpelacje co do polityki w sprawie wywozu kartofli i co do rozruchów w Amsterdamie.

SZANGHAJ (4 b. m. Reuter). — Wice-prezydent Fenkuoszang zaprzecza temu, iż jest monarchistą. Oświadczył on, że zamierza on dokonać przedsięwzięcia przeciwko Pekinowi, do którego dowódzcy floty i wojska w Szanghaju otrzymali rozkaz natychmiast poczynić przygotowania.

Prawdopodobnie, b. prezes ministrów, Funszipui, stanie na czele republikańców.

Otwarcie Reichstagu.

BERLIN (5 bm. W. T. B.) — Przy otwarciu dzisiejszego posiedzenia Reichstagu prezes, dr. Kaempf, wspominał o zgonie narodowo-liberalnego posła badeńskiego, dr. Blankenhorna, którego pamięć uczczono przez powstanie z miejsc. Następnie oświadczył on:

Wrogowie nasi odrzucili z szyderstwem propozycję pokojową naszego cesarza i jego sprzymierzeńców z dn. 12 grudnia ub. roku. I dziś jeszcze ich cele wojenne są te same, co wtedy, mianowicie podział i zniszczenie Niemiec i ich sprzymierzeńców. Wobec tego obrona ze wszelkiej mocy i zabezpieczenie przyszłości Niemiec za wszelką cenę jest jednomyślnym i żyjącym w nas wszystkich obowiązkiem całego narodu (ożywione brawa). Ofensywa wiosenna, prowadzona z nadzwyczajną wściekłością, rozbita została przez geniusz naszych wodzów i bohaterstwo naszych wojsk, którym podobnych dzieje wojen nie znają. Armia krajowa stanęła godnie obok tych czynów. Na podobną wdzięczność zasłużyli załogi naszych łodzi podwodnych i załogi naszych statków lotniczych, których dzielność zagraża stolicy państwa wyspiarskiego (oklaski). Przypominają mi się słowa królewskie: Niemcy nigdy nie były zwyciężone, o ile były jednolite. Niemcy zjednoczone, księża i naród, cesarz i Rzesza, i zdecydowane oczekują niebezpieczeństw, któremi zagraża nam napaść całego prawie świata, z mocną ufnością, że zwycięstwo i prawo nasze pozostanie w tej walce obronnej po stronie naszej ojczyzny. (Ożywione brawa).

Następnie przeszła izba do pierwszych obrad nad projektem prawa, dotyczącego ustalenia dodatku do budżetu na rok 1917.

Sekretarz stanu skarbu państwa, hr. von Roeder, oświadczył: Ten projekt kredytu, dotyczący sumy znowu 15 miliardów marek, nie jest niespodzianką. Podobnie jak we wszystkich innych krajach, i u nas miesięczne wydatki wojenne okazują ciągiłą poważną zwyżkę. Miesiące od lutego do maja wykazały 3 miliardy wydatku miesięcznego. Stanowi to dzienny wydatek 100 milionów marek. Ale w Anglii dziennie wydatki wynoszą 150 milionów marek. Ostatnia pożyczka wojenna z 13.122 milionami przeszła o wiele nasze oczekiwania. Powtarzam podziękowanie za to, które wyraziłem już w komisji. Zwraca się ono przede wszystkim do posłów parlamentarnych, którzy zgodnie z naszą prośbą troszczyli się o wyjaśnienie sprawy w swych okręgach.

W dn. 21 czerwca opłacone już było 96 proc. i zagranica nie potrzebowała być brana prawie zupełnie w rachubę. Stan złota naszego banku Rzeszy do dn. 15-go czerwca b. r. wzrósł do 2533 milionów marek. Wzrost ten nastąpił mimo, że w międzyczasie złoto wywożone było za granicę. Według ostatniego wykazu okazało się nieznaczne obniżenie w wysokości 56 milionów marek, wskutek czego osiągnięty został stan z maja i czerwca 1916 r. Przypuścić można, że istnieje jeszcze kilkaset milionów złota, w postaci monet. Każdy, kto troszczy się o to, by te setki milionów wpłynęły do banku Rzeszy, pomaga w ten sposób naszej walucie, a tem samem naszej gospodarce społecznej. I tu trzeba troszczyć się o wyjaśnianie sprawy. Od lat trzech rolnictwo i przemysł dokonały prac, od których większych wyobrazić sobie nie można. Ale i wszystkie niewiasty oraz emeryci współwalczyli i współpracowali, i w tym także roku troszczyli się, by ani kawałek pola nie został nieobsiany. Współdziałali robotnicy przemysłu wojennego, częściowo przy wielkim niedostatku.

Współdziałali wszyscy urzędnicy, którzy wielokrotnie musieli dostosować się do zupełnie nowych stosunków gospodarczych i służbowych. Pracownicy na polu zarządu finansów również należą do kręgu tych zagadnień. Ponawiam więc prośbę pomagania i nadal w tej pracy dla ojczyzny. Miarodajnymi na długie czasy pozostaną dla nas słowa: Ten tylko zasługuje na swobodę i życie, kto codziennie musi je zdobywać (oklaski).

Na wniosek posła Spahna (centr.) odroczone następnie posiedzenie do jutra do godz. 3-ej: interpelacje, sprawozdanie komisji konstytucyjnej, dotyczące prawa wyborczego do Reichstagu i projekt, dotyczący przedłużenia legislatury Reichstagu, oraz sejm Alzacji i Lotaryngji.

Nowe publikacje niemieckie o Polsce.

Wraz z obudzeniem się zainteresowania sprawą polską w okresie wojny obecnej, równoległe z broszurami politycznymi poczęły ukazywać się większe i mniejsze prace, artykuły i wydawnictwa zbiorowe, mające spopularyzować wśród cndzoziemców wiadomości o naszym życiu kulturalnym. Celem tych publikacji była chęć przekonania zagranicy, iż pomimo stuletniej niewoli, pomimo, iż wyjątkowe warunki polityczne utrudniały normalny rozwój kultury, naród polski nie stracił swej siły żywotnej i wznosił się na takie wyżyny duchowe, jakich nigdy dotąd nie osiągnął. Literatura piękna i sztuka rozwinęły się tak bujnie, iż mogły zaimponować innym narodom, nauka zapisała się całym szeregiem zaszczytnych nazwisk, a pewne dzieła i wynalazki przeszły w posiadanie całej ludzkości.

Bardzo energiczną pracę w tym kierunku podjęto w krajach niemieckich. Co prawda, już przed wojną istniała tam pokaźna ilość przekładów z literatury polskiej. Specjalne zaciekawienie obudziła literatura nowsza. Tłómaczono więc poszczególne utwory Reymonta, Wyspiańskiego, Tetmajera, Sieroszewskiego, Nałkowskiej, Struga, Berenta, Żuławskiego, Weyssenhoffa, Zapolskiej, Żeromskiego i innych, szerszym jednak sferom znany był tylko Sienkiewicz. Obecnie coraz większą popularność zdobywają sobie również i inni pisarze, a wśród nich na miejsce czołowe wysuwają się: Żeromski, Reymont i Zapolska. («Tamten» — zakwalifikowany jest do grania przez 150 teatrów niemieckich!)

Wkrótce ukaza się w druku przekłady: «Jednoaktówek» Nowaczyńskiego, «Erosa i Psyche» Żuławskiego, «Jaskółki» Daniłowskiego, «Aszantki» Perzyńskiego, oraz sztuk Krzywoszewskiego i Aleksandra Kalas-Reicha. Najbardziej energicznie na polu tłumaczeniowym pracują: p. Stefania Goldenring oraz Aleksander Guttry, autor broszur: «Die Polen und der Weltkrieg» i «Galizien» i redaktor powstałej niedawno w Monachjum «Biblioteki polskiej» (Polnisch Bibliothek).

Ale wszystkie te przekłady nie mogą stać się dostatecznym źródłem, umożliwiającem głębsze zorientowanie się w całokształcie kultury duchowej Polski lub zrozumienie jej cech istotnych i walorów. W tym celu należałoby pomyśleć o jakiejś pracy zbiorowej, któraby w sposób przystępny, a możliwie wyczerpujący zobrazowała wszystkie dziedziny myśli polskiej, w ich rozwoju historycznym i w stanie obecnym. W języku niemieckim tego rodzaju prace istnieją np. o Rosji, Anglii i Szwecji. Pierwszej próby w tym kierunku dokonali niedawno Stanisław Przybyszewski i Wilhelm Feldman. Przybyszewski,

który w czasie wojny niejednokrotnie zabierał głos w publicystyce niemieckiej o sprawie polskiej, a oddzielnie wydał broszurkę p. t. «Polen und der heilige Krieg», wystąpił obecnie z nową publikacją.

W sposób zwięzły, aczkolwiek zbyt pobieżnie i jednostronnie, obrazuje autor rozwój stosunków polsko-niemieckich, główny kładąc nacisk na stosunki kulturalne. Następnie przechodzi do tematu właściwego, usiłując odtworzyć zasadnicze cechy psychiki polskiej. W tym celu omawia twórczość naszych koryfeuszów literatury i sztuki, najwięcej miejsca poświęcając Mickiewiczowi i Szopenowi. Ustęp o Szopenie jest niemal dosłownym powtórzeniem opublikowanej przed kilkunastu laty impresji p. t. «Szopen a naród», twórczość zaś Mickiewicza ilustrować ma przytoczony tutaj przekład improwizacji z trzeciej części «Dziadów».

Sam autor we wstępie zaznacza, iż nie kusił się w swej pracy o wszechstronną i wyczerpującą analizę kultury duchowej Polski. Pragnął jedynie uprzystępnąć narodowi niemieckiemu najważniejsze o niej wiadomości, i odtworzyć najbardziej doniosłe momenty rozwojowe.

Ale i ten cel nie został należycie wyzyskany. Wobec szczupłych rozmiarów broszurki należało zaniechać powtarzania znanej już rozprawki o Szopenie, również bezcelowym było przytaczanie in extenso improwizacji Konrada, bez podania odpowiednich komentarzy i wyjaśnień. Korzyść z takiej broszurki dla czytelnika obcego niewielka i w każdym razie mało praktyczna.

Znacznie umiejętniej napisana jest praca Wilhelma Feldmana: «Polen. Wege zur polnischen Seele». (Berlin, 1917), informująca o życiu duchowym Polski w okresie porobiorowym. Broszurka Feldmana, pisana językiem żywym i jasnym, przeznaczona jest dla szerokiej warstw społeczeństwa niemieckiego, a dzięki przystępnemu i dobrze obmyślanemu wykładowi, z pewnością osiągnie swój cel. Treść tego szkicu ożywiają często przytaczane najbardziej charakterystyczne wyjątki z poetów doby romantycznej i najnowszej, dając w ten sposób czytelnikowi niemieckiemu pojęcie o pięknie, zawartym w najwybitniejszych utworach naszej literatury XIX-go wieku.

Królestwo Polskie.

Z Rady Stanu.

(Komunikat)

W poniedziałek, dnia 2 lipca r. b., o godz. 4 po południu odbyło się XXI posiedzenie plenarne Tymczasowej Rady Stanu pod przewodnictwem vice-Marszałka w obecności 19 członków T. Rady Stanu, Komisarza c. i k. austro-węgierskiego, 2-ch jego zastępców, oraz zastępcy Komisarza ces. niemieckiego.

Na posiedzeniu byli również obecni przedstawiciele obu rządów okupacyjnych, oraz rzeczoznawcy w sprawach finansowych.

Po odczytaniu przez sekretarza T. Rady Stanu i przyjęciu protokołów z 2-ch ostatnich posiedzeń plenarnych, rozpatrywano przedstawiony przez władze okup. niemieckie projekt podatku od majątku.

W zasadzie oświadczone się za wprowadzeniem podatku, uzależniając jego wprowadzenie od przedstawienia odnośnego projektu, dotyczącego okupacji austro-węgierskiej. Przyjęto do wiadomości oświadczenie p. Komisarza austro-węgierskiego, że odnośny projekt będzie przedstawiony w ciągu lipca, oraz oświadczenie przedstawiciela zarządu finansowego general-gubernatorstwa warszawskiego, że wobec powyższego, termin

wprowadzenia w życie podatku od majątku w okupacji niemieckiej będzie odroczone do 1/VIII r. b.

Następnie przyjęto budżet za m. czerwiec w ogólnej sumie mk. 177,122 (w czym wydatków zwyczajnych mk. 143,132—i jednorazowych mk. 33,990). Budżet ten jest prawie tej samej wysokości, co budżet majowy (mk. 176,065), wykazuje w porównaniu z majowym wzrost wydatków zwyczajnych o mk. 3,000, a zmniejszenie wydatków jednorazowych o mk. 2,000

W poszczególnych departamentach nastąpiły pewne przesunięcia wydatków zwyczajnych, wywołane chwilowymi przyczynami, tak np. powiększył się budżet dep. spraw politycznych, sprawiedliwości, wyznań religijnych i oświecenia publicznego, podczas gdy budżety departamentu spraw wewnętrznych, skarbu, gospodarstwa społecznego, pracy i komisji sejmowo-konstytucyjnej uległy redukcji.

W dalszym ciągu powołano na wniosek wydziału wykonawczego p. Kazimierza Natansoną do wydziału wykonawczego, powierzając mu prowadzenie departamentu skarbu, na miejsce p. St. Dzierzbickiego. Jednocześnie powierzono członkom T. Rady Stanu, ks. Szobrynowi i p. Górskiemu, zbadanie dotychczasowej działalności departamentu skarbu, w celu uchwalenia przez T. Radę Stanu absolutorjum ustępującemu dyrektorowi p. Dzierzbickiemu.

Następnie rozważano przedstawiony przez komisję wojskową wniosek w sprawie sądownictwa wojskowego w armii polskiej. Postanowiono podjąć kroki, by oficerowie i żołnierze legionów polskich, poddani austriacy, na czas trwania wojny, podlegali wojskowej ustawie karnej i procedurze sądowo-karnej, przyjętej dla armii polskiej. Postanowiono przyjąć niemiecką wojskową ustawę karną i procedurę sądowo-karną, jako obowiązującą czasowo i przejściowo armję polską, oraz w związku z tem powierzone specjalnej komisji, która będzie utworzona przy komisji wojskowej T. Rady Stanu spolszczenie i opracowanie ustawy karnej, oraz procedury sądowo-karnej. Do komisji tej mają wejść: delegat komisji wojskowej, 2-ch oficerów sądu polowego komyndy legionów polskich, oraz dwóch delegatów depart. sprawiedliwości. Uznano, że wykonywanie sądownictwa w armii polskiej powierzono być winno wyłącznie oficerom polskim bez względu na ich przynależność państwową. W związku z temi decyzjami postanowiono zwrócić się do oficerów legionowych z wezwaniem podjęcia czynności sądowniczych.

Dalej wysłuchano wyjaśnień dyrektora dep. gospodarstwa społecznego, co do rozporządzeń władz okupacyjnych niemieckich w sprawie zabezpieczenia zbiorów z 1917 r. na potrzeby ludności general-gubernatorstwa warszawskiego, niemieckich wojsk okupacyjnych i polskiej siły zbrojnej. Rozporządzenie powyższe było rozpatrywane poprzednio na wydziale wykonawczym, jest ono w zasadzie identycznie z analogicznym rozporządzeniem z roku 1916. Przyjęto do wiadomości ogólne plany general-gubernatorstwa warszawskiego w sprawie improwizacji, a mianowicie projekt utworzenia krajowego urzędu zbożowego z udziałem w jego zarządzie i Radzie nadzorczej przedstawicieli społeczeństwa polskiego; postanowiono odwołać się do general-gubernatorstwa w Lublinie z prośbą o pozwolenie na wywóz z okupacji austro-węgierskiej produktów rolnych tam zbywających, a niezbędnych do powiększenia racji żywnościowych w okupacji niemieckiej, głównie w ośrodkach miejskich i przemysłowych, jak Warszawa, Łódź i Zagłębie Dąbrowskie. Dalsze prowadzenie sprawy improwizacyjnej przekazano dyrektorowi dep. gospodarstwa społecznego.

Następnie postanowiono zwrócić się do władz okupacyjnych niemieckich o wydanie przepisów przechodniczych do rozporządzeń o rejestrze firmowym i o formach handlowych, by istniejące spółki akcyjne były wciąż w rejestrze handlowego na zasadzie podania, podpisanego przez taką liczbę członków zarządu, jaka na mocy statutu jest niezbędna do zaciągania zobowiązań; w razie zaś nieobecności jednego lub kilku członków zarządu, okoliczność ta powinna być wymieniona w podaniu o zarejestrowanie.

Wreszcie T. Rada Stanu przyjęła do wiadomości złożenie mandatów przez brygadiera J. Piłsudskiego, oraz pp.: Jankowskiego, Stolarskiego i Śliwińskiego, poczem o godz. 8 ej vice-Marszałek zamknął posiedzenie.

„O polskim legjonie“.

«Deutsche Warschauer Zeitung» donosi pod powyższym tytułem, co następuje:

«Jak już wcześniej mogliśmy donieść, większa część dotychczas rozmieszczonego w kraju polskiego personelu werbunkowego od dn. 1 lipca poddana będzie wojskowemu wyszkoleniu według obowiązujących dla wojska polskiego przepisów niemieckich w obozie w Zambrowie.

Ponieważ główne urzędy meldunkowe pozostają, aby zapisywać, jak spodziewać się należy, liczne zgłoszenia do ochotniczej służby wojskowej, nie jest więc inspektor organizacji werbunkowej, pułkownik Sikorski, w możności, podczas przejściowego zebrania się swych podwładnych, przebywać stale w Zambrowie. Jego główne zadanie, które również podczas okresu ćwiczeń nie ustaje, przywiązuje go raczej czasowo do Warszawy.

Jak obecnie z kompetentnego źródła dowiadujemy się, główny wódz wyposażył wzmiankowanego oficera sztabowego, podczas okresu ćwiczeń werbowników, w dyscyplinarne kwalifikacje komendanta brygady, aby zabezpieczyć jego oddziaływanie na ducha jego szeregowców także podczas przebywania ich pod kierunkiem niemieckich komendantów kursu ćwiczeniowego.

Część dostatecznie pod względem militarnym wyszkolonych werbowników, ma poza tem dla personelu ćwiczeniowego swych towarzyszy być zastosowana. Z umocnieniem personelu werbunkowego w wojskowe postępowanie i pojęcie obiecuje się najlepsze powodzenie w dalszej sprawie werbunkowej, przyczem, jak wiadomo, ćwiczący się obecnie legionści wkrótce znowu mają być zastosowani».

Z GALICJI.

Restauracja Wawelu.

Pisma warszawskie komunikują: Kierownictwo restauracji zamku krakowskiego ogłasza następujące informacje o projekcie uporządkowania Wawelu, przyjętym na posiedzeniu komisji krajowej dnia 25 z. m.

Stara część zamku, otaczająca podwórzec arkadowy, wyrestaurowana bez zmian i umeblowana odpowiednio sprzętami zabytkowymi, ma i nadal być drogą dla każdego Polaka pamiątką historyczną. Projekt przewiduje jednak możliwość użycia tej części zamku w pewnych wyjątkowych chwilach na czasowy pobyt pańującego. W myśl tego w suterenach zarezerwowano miejsce na kuchnię i kredensy. I i II piętro podzielone na trzy apartamenty. Oficyny, stanowiące pozbawione arkad zamknięcie arkadowego podwórca, mieszczą, według projektu, mieszkania lokajów, służby dworskiej; w części, zwróconej ku południowi, Muzeum wawelskie, którego lapidarium mieściło-

by się w dawnych stajniach królewskich. W obecnym budynku administracyjnym (obok katedry, koło bramy do podwórca arkadowego) projekt pomieszcza kancelarie dworskie i odwach straży pałacowej.

Dawniejszy plac ćwiczeń wojskowych podzielony jest na dwie części: część, przylegająca do katedry i zamku, tworzyłaby zewnętrzny podwórzec zamkowy, okolony tarasami i służący za teren do obchodów i uroczystości publicznych. Reszta placu, obniżona do dawnego poziomu (do wysokości parteru Muzeum narodowego) tworzyłaby lapidarium tegoż Muzeum w kształcie wielkich gazonów, otoczonych arkadami podcieni. Przez obniżenie terenu wystąpiłyby ponad cokół starożytnych kościółków św. Jerzego i św. Michała, które znajdowały się w obrębie projektowanego lapidarium.

Projekt, jak to z powyższego wynika, w myśl uchwał komitetu przewiduje zachowanie i odpowiednie przeobrażenie wszystkich austrjackich budynków (koszar i szpitali) z wyjątkiem I i II piętra nad stajniami i części budynku administracyjnego. Wystawa rysunków i modeli, odnoszących się do tego projektu, otwarta jest dla publiczności w sali obok wejścia do podwórca arkadowego na Wawelu. Wstęp za h.; dla opłacających wejście do zamku wstęp wolny.

Dookoła wojny.

Kampanja 1918 r.

«Voss. Ztg.» podaje wiadomość, że Viviani po swym powrocie z Ameryki oświadczył dziennikarzom, że na pomoc Ameryki liczyć można dopiero wiosną 1918 r. Należy więc przygotować opinię publiczną do nowej kampanji zimowej. Dzienniki mają utwierdzać publiczność w ufności względem Ameryki, ale nie twierdzić jeszcze stanowczo, że rządy faktycznie postanowiły prowadzić wojnę jeszcze rok jeden.

Niemcy.

Obrady w głównej komisji Reichstagu.

Jak donosi ag. tel. Wolffa, 5 bm. główna komisja Reichstagu kontynuowała dyskusję co do zewnętrznej i wewnętrznej polityki.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego, przewodniczący, dr. Spahn, powołując się na porozumienie w konwencie senjorów co do programu zajęć w Reichstagu, zaproponował 5 i 6 bm. po zakończeniu się zebrania plenarnego kontynuować narady w głównej komisji, aby przyspieszyć ukończenie jej prac. Nikt nie zaprotestował przeciwko temu wnioskowi, wobec czego zostały wznowione debaty nad zewnętrzną i wewnętrzną polityką.

Pewien postępowiec omawiał kwestję administracji w Polsce. Oświadczył on, że sąd najwyższy w Polsce powinien pozostać w niemieckich rękach, aby mniejszości narodowe posiadały instancję, do której mogłyby się odwoływać, i aby w ten sposób mogło być skrepowane pozbawienie tych mniejszości narodowościowych ich praw przez polski szowinizm narodowy.

Mówca omawiał następnie skutki wojny podwodnej, jak również związane z tem kwestje polityczne i wypowiedział się co do widoków na urodzaj i co do zaopatrzenia w artykuły żywnościowe.

O ile będzie się rozsądnie gospodarzyło z nowym urodzajem, przede wszystkim zaś, o ile przeszkodzi się, aby kartofle w większych ilościach zostały użyte na karm, w takim razie przetrzymamy w dalszym ciągu, oświadczył mówca postępowy.

Do rozdziału należy pociągnąć wielki handel.

W końcu mówca żądał rychłego wykonania cesarskiego orędzia.

Następnie przemawiał sekretarz stanu, v. Capelle.

Ks. Jerzy grecki w Berlinie.

Jak donosi «Berlin. Tagebl.», ks. Jerzy grecki, brat króla Konstantyna, 4 bm. przybył z St. Moritz w Szwajcarii na krótko do Berlina w swych sprawach prywatnych.

Wieczór tego dnia ks. Jerzy spędził w towarzystwie b. posła greckiego w Berlinie, Theotokisa, który, jak wiadomo, w przeddzień zerwania przez Grecję stosunków dyplomatycznych z Niemcami podał się do dymisji.

Austro-Węgry.

Protest Niemców przeciw amnestji

Pisma berlińskie donoszą z Wiednia, że podczas dalszych obrad w parlamencie pos. Dobernig w imieniu narodowego związku niemieckiego złożył oświadczenie, protestujące przeciw amnestji życzliwej dla Czechów. Mówca zaznaczył, że z powodu tego kroku Niemcy muszą zachować się wobec rządu z nieufnością, aczkolwiek po dawnemu spełniać będą bez zastrzeżeń swe obowiązki względem ojczyzny, a cesarzowi okazywać wierność. W ulaskawieniu wszystkich przestępców względem państwa Niemcy widzą wielki uszczerbek dla kraju, tembardziej, że nigdy nie zapomną, iż tysiące ich braci stało się ofiarą zdrady.

Rząd węgierski a zasada samookreślenia się ludów.

Jak donosi z Budapesztu ag. tel. Wolffa pod datą 4 bm., na zapytanie, wystosowane w węgierskiej Izbie posłów co do stanowiska rządu w sprawie samookreślenia się ludów, prezes ministrów, hr. Esterhazy, odpowiedział, że kwestja narodowościowa nie tworzy wcale wspólnej sprawy, lecz zostanie uregulowana osobno w Austrii, a osobno na Węgrzech.

Państwa koalicyjne, oświadczył hr. Esterhazy, chcą naruszyć suwerenne prawa Węgier.

Rząd węgierski, zarówno jak rząd austriacki, nie zgodzą się nigdy z poglądem, ażeby grupa węgierskich poddanych, utworzona na podstawie neutralności lub jakiejś innej, mogła by rozporządzać się według własnej woli co do rozwiązania jednolitego węgierskiego związku państwowego lub co do pominięcia suwerenitetu i konstytucji państwa węgierskiego w sprawie swej przynależności państwowej.

Węgry naruszyłyby przez to swą historyczną całość, która przetrwała przez tysiąclecie, i wyrzeklibyśmy się w takim razie, oświadczył hr. Esterhazy, podstawy naszej politycznej jedności, która tworzy pewną oporę mocarstwowego stanowiska dynastji oraz wolności i rozwoju wszystkich obywateli naszego państwa.

Francja.

Cele wojenne.

Z Paryża donoszą w dn. 5 lipca, że Ribot podczas śniadania w amerykańskiej izbie handlowej wygłosił przemowę, w której wskazał na historyczne stosunki między francuską i północno-amerykańską republiką oraz całkowitą zgodność w stosunku do warunków przyszłego pokoju. Po zwrocie Alzacji i Lotaryngji, Serbji, Polski, Rumunji i okupowanych prowincji Francji musi być prowadzony

proces przeciw pruskiemu militarystomowi, który jest stałym niebezpieczeństwem dla pokojowego stanu narodów. Nie można dość oświadczać głośno i publicznie, że pokój nieskończenie łatwiej byłoby zawrzeć, gdyby się miało po stronie przeciwnej przedstawicieli demokracji, opierającej się na nowożytnych zasadach prawnych.

Anglja.

Straty w wojnie podwodnej.

«Voss. Ztg.» donosi z Karlsruhe: Według wiadomości z Londynu nowy budżet angielski żąda miljarða szterlingów na straty angielskiej floty handlowej w wojnie podwodnej.

ROSJA.

Nowi dowódcy rosyjscy.

«Berl. Lokalanz.» donosi z Bernu pod datą 4 bm., że, według berneńskiego pisma «Bund», 48-letni generał-leutnant Aleksy Gutor został mianowany naczelnym dowódcą rosyjskiego południowo-zachodniego frontu. Dowodził on dotąd 11-ą armją rosyjską i przyjmował udział już w wojnie japońskiej, jak również w walkach karpackich.

Dalej, generał Kłembowski objął dowództwo na froncie północno-zachodnim, generał Denikin—na środkowym froncie zachodnim, i generał Szczerbaczew wreszcie—na froncie rosyjsko-rumuńskim.

Generał Elsner został mianowany głównym naczelnikiem do spraw zaopatrzenia na froncie południowo-zachodnim.

«Birzewija Wiedomosti» komunikują, że pewna ilość oddziałów wojskowych na rosyjskim środkowym froncie zachodnim odmawia się od przyjęcia udziału w ofensywie.

Konstytuanta rosyjska.

Według doniesień dzienników rosyjskich, komisja specjalnej narady w sprawie opracowania prawa, dotyczącego wyborów do konstytuanty, rozważywszy kwestję systemu wyborów, wypowiedziała się większością wszystkich głosów przeciwko czterem za proporcjonalnym systemem wyborczym.

Co do czynnego i biernego prawa wyborczego, komisja uchwaliła większością głosów, że z czynnego i biernego prawa wyborczego korzysta każdy obywatel rosyjski po ukończeniu 18 lat.

Nowy kryzys grozi?

«Tägl. Rund.» donosi z Karlsruhe pod datą 4 bm., że, jak komunikuje z Petersburga «Corriere della Sera», pewne wypadki z ostatnich dni doprowadzają naprężenie stosunków pomiędzy rządem prowizorycznym a Radą robotników do przesilenia.

Rząd nakazał cenzurowanie uchwał Rady robotników, o ile mają być one przesyłane zagranicę lub do armji na froncie.

W obronie przedsiębiorstw angielskich.

«B. Z. am Mittag» donosi z Kopenhagi pod datą 4 bm., że angielski minister pracy, Henderson, doręczył rosyjskiemu ministrowi spraw zewnętrznych, Tereszczenko, memoriał, wyjaśniający, że pewna liczba większych rosyjskich przedsiębiorstw przemysłowych z przeważającym kapitałem angielskim jest poszkodowana wskutek groźnego stanu rosyjskiego przemysłu. Wobec tego stanu istnieje niebezpieczeństwo, że firmy te będą musiały całkowicie zawiesić produkcję.

Odnosne firmy proszą o obronę egzystencji i własności. Oby zostało wszystko uczynione w celu uniknięcia

ruiny tych, dla Rosji nadzwyczaj ważnych przedsiębiorstw.

Tytułem sposobu rozwiązania trudności, memoriał proponuje wprowadzenie kontroli rządowej dla fabryk, mniej więcej w rodzaju kontroli przemysłowej, wprowadzonej przez rząd w Indjach.

Skład głównej Rady miejskiej w Petersburgu.

Pet. ag. tel. donosi pod datą 4 bm., że podczas wyborów do głównej Rady miejskiej w Petersburgu, «bol-szewicy» otrzymali 37 miejsc, socjal-rewolucjonści—54, kadeci—47, mieńszewicy—40, demokratyczni socjaliści—5, narodowi socjaliści—6 i partja pracy (?)—11 miejsc.

Rosja i Persja.

«Lokalanż» donosi z Kopenhagi, że według «Dnia», Rosja na żądanie Persji rzekła się swych dotychczasowych praw protektoratu nad Persją i zatrzymuje tylko sobie prawo występowania w niektórych wypadkach w roli obrońcy i czynienia przyjaznych przedłożeń.

Ze świata.

Stanowisko Hiszpanji.

«B. T.» donosi z Genewy, że hiszpański prezes ministrów, Dato, z okazji niektórych zarzutów, czynionych rządowi obecnemu w sprawach polityki zagranicznej, a mianowicie w sprawie łodzi podwodnej w Kadyksie, wziął w obronę ministra spraw zagranicznych, Lema, z powodu oskarżenia, jakoby chciał on sprowadzić Hiszpanję ze stanowiska neutralnego. Dato dodał, że kraj może mieć zaufanie do siły przekonania rządu obecnego, a liberalni członkowie partji, wierni zwyczajom parlamentarnym, nie powinni w sprawach natury zagranicznej czynić rządowi trudności. Mimo tego wezwania, Jimenez, były minister w gabinecie Romanonesa, ogłosił oświadczenie tej treści, że jest pożałowania godnym, iż Hiszpanja z całą stanowczością nie staje po stronie koalicji.

10,000,000 dolarów dla żydów.

Prasa żydowska donosi, że w Nowym-Jorku odbyła się konferencja w

sprawie zebrania 10,000,000 dolarów dla ofiar wojny żydów. Przewodniczył H. Morgentan, b. ambasador amerykański w Turcji. Na konferencji stwierdzono, że J. Rozenwald z Chicago złożył już na ten cel 1,000,000 dolarów. Na konferencji i odbyłym zaraz bankiecie zebrano 2,500,000 dolarów. Szereg wybitnych żydów amerykańskich zobowiązało się objechać Amerykę w celu zebrania całej sumy.

WIADOMOSCI URZĘDOWE.

OBWIESZCZENIE, dotyczące wydawania paszportów w Militärkreisamt Wilna-Stadt.

Zarządzone na nowo w okręgu m. Wilna wydawanie paszportów zakończone zostało już we wszystkich cyrkulach milicyjnych. Wobec tego każdy mieszkaniec Wilna, o ile ukończył dziesiąty rok życia, musi posiadać paszport Obost (jasno-niebieska książeczka z fotografią i odciskiem palca).

O ile mieszkańcy, podlegający przymusowi paszportowemu, z jakichkolwiek powodów są bez paszportu, winni, najpóźniej do dnia 14-go lipca b. r. z odpowiednimi dokumentami zgłosić się do biura urzędu paszportowego (Passkomando) ul. II-ga Portowa 4 (IV piętro) przed południem od 8—11 godz.

Po dn. 15-go lipca 1917 r. poświadczenia osobistości (Personalausweis) mogą posiadać tylko ci mieszkańcy, którym: 1. Chwilowo władze paszport zatrzymały, 2. które paszport zgubiły, a nowego jeszcze nie otrzymały, lub 3. które na mocy świadectwa lekarskiego nie zgłosiły się o wydanie paszportu.

Te osoby, które do oznaczonego terminu nie będą miały paszportu Obost i po takowy nie zgłoszą się, będą ukarane i wykluczone przy rozdawaniu środków spożywczych.

Wilna, den 4. Juli 1917.

Militärkreisamt Wilna.
Der Stadthauptmann.
Polizeiverwaltung.
PAULY.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś: Izajasza Pr.
Jutro: Elżbiety Kr.
Pojutrze: Weroniki.
Wschód słońca—o g. 3 m. 35.
Zachód słońca—o g. 8 m. 35.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

W kościele św. Katarzyny w niedzielę 8 bm. przypada uroczystość Opatrzności Boskiej. Prymarja o godz. 6 i pół rano, suma o g. 10 rano, nieszpory zaś o g. 4 po poł.

W poniedziałek, wtorek i środę—9, 10 i 11 b. m. w tym kościele czterdziestogodzinne nabożeństwo. Porządek następujący: wystawienie Najśw. Sakr. o g. 5 r., prymarja o 6 i pół g., suma o 10 g., nieszpory o godz. 4 po poł. — schowanie zaś Najśw. Sakr. o g. 7 w.

Z WILNA

— Otwarcie jadalni „Zarzewo“ (przy ul. Połockiej № 3) nastąpiło 5 bm. w południe przy licznych udziałach gości, z ks. prob. Kretowiczem, który dopełnił aktu poświęcenia gustownego i wygodnego lokalu restauracji, oraz hr. Łubieńskim na czele; gości podejmował komitet organizacyjny, w którego skład wchodzi pp. W. Św. Mirski, Maczyński, Zagrodzki, Popławski i Ciesielski. Uczestowano doskonałą zupą — pełnym mięsą rozgotowanego, najlepszego gatunku krupnikiem. 290 porcji w krótkim stosunkowo czasie, wziętych głównie na miasto (kilkadziesiąt spożyto na miejscu) opróżniło oba kotły.

Od przyszłego wtorku będą wydawane drugie dania, tak samo b. tanie—i niewątpliwie smakowicie przyrządzone, jak obecnie pierwsze. Na piątek postny zapowiedziane zupę z ryba.

Prezydium nie szczędzi dużych kosztów, byle klientela taniej i wzorowej jadalni była z niej najzupełniej zadowolona—zarówno inteligencja, jak lud! (uz)

— Z „Lutnia“.

Po całym szeregu sztuk lżejszego repertuaru «Lutnia» występuje jutro, w niedzielę, 8 lipca, z poważniejszym i głębszym utworem znanej autorki polskiej, Gabrieli Zapolskiej, «Ich czworor», grywanym z wielkim powodzeniem na scenach teatrów polskich. Jest to dramat życiowy, czyli, jak go autorka tytułuje—tragedja ludzi głupich, których los niefortunnie połączył węzłem małżeńskim, a których pod względem intelektualnym i etycznym dzieli przepaść niezgłębiona. W odpowiedni nastrój wprowadza widza symboliczna postać Mandragory, która zaczyna i kończy sztukę nastrojowym monologiem. Reżyserję sztuki prowadzi p. Reder. Dziś kasa jest czynną od g. 5—8 wiecz., jutro zaś od 12 w poł.

Buty reprezentacyjne.

Rzecz dzieje się jakoby w gabinecie prezesa jednej z większych instytucji warszawskich.

Dyrektor udał się do prezesa na obrady w sprawie bardzo aktualnej.

— Skarżą się nasi współpracownicy, że im nie wystarcza na buty.

— A komu teraz wystarcza? Trudno! Niech chodzą, jak gazety radzą—boso. Niektórzy nie noszą kapeluszy, nawet w rękaw, mogą nie nosić butów. To będzie zupełnie w stylu.

— No tak... Ale... hm... To jakoś nie wypada dla firmy! Jednakże? Siedzieć będą w biurze takie bosaki?

— Na to jest sposób. Do biura niech każdy przychodzi, jak chce. Może przelecieć i na bosaka. A my kupimy piękne sandały na drewnianych podeszewkach, tyle par, ile potrzeba i każdy, zasiadając do roboty, ubierze się w nie, a przed wyjściem zdejmie. Starszy woźny będzie je miał pod opieką i wydawać będzie za pokwitowaniem. A z pensji strącać się będzie mały procent na amortyzację.

— Możeby to i dobre było. Ale co będzie, gdy zajdzie potrzeba wysłać współpracownika na miasto za interesem? Żaden nie będzie chciał pójść, a przytem nie można pozwolić, aby nas kompromitowali.

— I na to się poradzi. Kupimy parę butów porządnych. Który będzie miał wyjść na miasto, ten je włoży i odda po powrocie.

— Ale przecież nie wszyscy mają jednej miary rogi.

— To głupstwo. Kupimy na miarę największą i zaopatrzymy się w kilka par podkładek cienkich i grubych. Taki z małą nogą włoży kilka podkładek i będzie ciepło i wygodnie.

— Racja! Ale—co będzie, jeśli się ubierze w nasze buty i nie wróci?

— Hm... Prawda... Kaucję brać? Chyba duszę... Pensja zostanie? Każdy ma zaliczkę, a przytem, który z nich ma pensję taką, żeby za nią buty kupić?

— Wiem już! Będą wszyscy solidarnie odpowiadali. Zginą buty—straci się na pierwszego całą sumę, ile każdemu procentowo wypadnie.

— A czy będą chcieli odpowiadać wszystkim za każdego?

— To niech sami z pośród siebie wybierają takiego, któremu powierzone będą buty... Ja myślę przytem, że nasi współpracownicy nie skompromitują się brakiem solidarności koleżeńskiej! (Kurj. Polski).

Bank wschodni dla handlu i przemysłu.

Kasa pożyczkowa na Wschodzie, KOWNO, ul. Cesarza Wilhelma 48.

na mocy ustawy udziela pożyczek każdemu za gwarancją, mianowicie: banknotów rosyjskiego banku państwowego (rubli rosyjskich), not niemieckich, świadectw skarbu Rzeszy i państw związkowych, oraz na podstawie innych, określonych w ustawie wartości.

Pożyczki mogą być zwrócone w każdej chwili w całości, lub ratami po 100 rb.

Procenty są rachowane od dnia zaciągnięcia pożyczki aż do dnia jej zwrotu.

Szczegółowe warunki są ogłoszone w naszym biurze, tam również są najchętniej udzielane wszelkie informacje.

Oferty są przyjmowane we wszystkich oddziałach Banku Wschodniego dla handlu i przemysłu.

Kowno, 27 grudnia 1916 r.

Bank Wschodni dla handlu i przemysłu. Kasa pożyczkowa na Wschodzie.

Poszukuje mieszkania

z 5—7 pokoi na jadalnię dla inteligencji (przy ulicy: Wielkiej, 8 to Jańskiej, Wileńskiej lub 8 to Jerskiej). Zgłaszać się: 8-to Jańska 24—1, od g. 9—1. Komitet Litewski, Daunoras. 361

Dywan z linoleum kupię,

tamże potrzebny uczeń. Zakład fryzjerski „Aleksander“, Kalwaryjska 12. 358

KUPUJĘ 334

złote i srebrne zegarki, brylanty i kwity lombardowe. Płacę najwyższe ceny. M. Milejowski, Wielka № 70.

Potrzebna 362

panienka i podreżna do pracowni. Ul. Tatarska № 8—12, Kuźmicka.

Organista 364

z dobrym głosem poszukuje posady. Zauł. Drnetów № 4—2, Ignacy Iwanowski.

Do wynajęcia

mieszkanie z 5 ładnych, słonecznych pokoi, wodociąg, światło elektr. etc. na Zwierzyńcu przy ul. Sosnowej (5 min. drogi od mostu). Opłata miesięczna 15 rb. Dowiedzieć się: 8-to Jerska № 17 (Biuro Warszawskiego T-wa Ubezpieczeń) M. Juciński. 363

Zgubiono aparat fotogr., kodak, 4 na 6 1/2 cm. Uprasza się o zwrot za wysokie wynagrodzenie do Pressestelle Ob. Ost IV, Wileńska 22. 42

BUTY NA DREWNIANYCH PODESZWACH,

kaftaniki, torebki i łopaty ogrodowe

są do sprzedania po cenach bardzo niskich w Domu Pracy Polsk. T-wa Pomocy Ofiarom Wojny, w Konwiktach przy ul. 8-to Michalskiej.

DRUKARNIA

Ks. A. RUTKOWSKIEGO

WILNO, ul. Botaniczna Nr. 7.

Przyjmuje wszelkie obstarunki w zakresie drukarstwa wchodzące, jako to:

Czasopisma, sprawozdania, broszury, oenniki, dzieła, okularza, adresy, etykiety, rachunki, kwitowania, bilety wizytowe, koperty, tabele, blankiety, klepsydry i t. d.

Wykończenie staranne.

Ceny umiarkowane.

„POWŚCIĄGLIWOŚĆ I PRACA“, zakłady wychowawczo-rzemieślnicze dla dziatwy obojga płci.

Pracowni:

Stolarnia z oddziałami tokarskim i rzeźbiarskim przyjmuje obstarunki na wszystkie roboty wchodzące w zakres stolarnstwa od drobnych sprzętów domowego użytku do całokształtów umeblowań domów, biur, magazynów etc. okna i drzwi.

Ślusarnia wykonuje balustrady, ogrodzenia, okucia domowe, oraz reperacja i pobiałe naczyń kuchennych.

Koszykarnia wykonuje kosze rynkowe, podróżne, dla domowego użytku oraz meble.

Pracownia szewka wykonuje obuwie na drewnianych podeszewkach.

Adres: **Stefańska 41—37.**

Przy składach skład mebli i okuć gotowych.